

traktet, som det foregaaende Ministerium høitideligt har declareret, og som dette Ministerium har erklæret at ville overholde. Det forekommer mig yderst tvivlsomt, om de Magter, mod hvilke Forbundshæren marscherer, da ikke isaaafald ville finde, at Kongen af Danmark er activ Deeltager i Krigen, og altsaa derester ville nægte at respectere hans Neutralitet. Dersom dette skulde skee, saa vil vore Selvbestemmelse være os berøvet ved og gjen nem Holsteens Forhold. Men lad os engang vende Forholdet om, lad os tænke os, at den danske Monark indgaaer en Alliance med en fremmed Magt og fører Krig, lad os tænke os, at det gaaer uheldigt i denne Krig, og at Danmark bliver angrebet af fiendtlige Tropper — saa vedbliver Holsteen, isald Forbundet er neutralt, at være neutralt paa Grund af, at Holsteen er et Forbundsland, og, hvis der er Fare for Holsteen, saa kommer Forbundet og beskytter det, men det beskytter sandelig ikke os. Dersom Forholdet altsaa skulde udvikle sig paa den Maade, at Holsteens Forbundsforhold bliver en Fællessag for Monarchiet, og dersom Holsteens Forbundscontingent skal vedblive at udgjøre en Deel af den danske Hær, og, dersom den danske Statskæsse fremdeles skal afholde de Udgifter, som ere forbundne med de Krige, hvori Holsteen, som Medlem af det tydske Forbund, kommer til at deeltage, saa kan jeg ikke anerkjende, at den hvitærede Premierminister har Ret i, at nogen „fornuftig“ Mand vedblivende vil kunne indrømme ham, at Kongeriget ikke er i Forbundet, thi saa er Kongeriget sandelig i Forbundet som en Deel af Monarchiet; det er Monarchiet, som er i Forbundet, og Holsteen er ikke Andet end Matrículen, hvorefter Monarchiets Bidrag udredes. Dette Forhold troer jeg saaledes er meget misligt for os Danske, ikke blot i finantsiel, men ogsaa i politisk Henseende; thi jeg troer, at vi derved komme til at bære en Byrde uden at vinde tilsvarende Fordeel, og paa dette Forhold skal jeg derfor tillade mig atter og atter at henlede saavel Rigsdagens som Ministeriets Opmærksomhed, navnlig nu, da Fællesforfatningens Udarbejdelse foreslaaer, for at man kan være berønt paa at

tage Bestemmelser, som sikke os mod saadanne Ulemper.

Premierministeren: Der er en Uttring i den ærede sidste Taler's Foredrag, som jeg paa ingen Maade kan forbigaae med Tausshed, uagtet denne Discussion vel allerede er trukket saa langt ud, at Forsamlingen snart er træt af den; det er den Uttring, at Hertugdømmet Holsteen ved en Ordning af dets Venge-Mellemværende med Kongeriget kunde henvise de Krav, der gjøres paa det, til det tydske Forbund. Det maa jeg protestere imod. Det kan være billigt og retfærdigt, at dette Forhold ordnes i en Fællesforsamling, hvor alle Vedkommende ere forholdsvis repræsenterede, men, at Kongen i slige Sager i Forhold til nogle af sine Landsdele skulde være undergivet det tydske Forbunds Beslutning, forekommer mig ikke engang at kunne have været den ærede Taler's Mening, uagtet det rigtignok syntes at ligge temmelig tydeligt i hans Ord. Jeg maa fremdeles bemærke, at, naar den ærede Rigsdagsmand inddrog under Discussionen nogle af de allervanskeligste Spørgsmaal, der foreligge ved vore Statsforholds forestaaende Ordning, navnlig om den Indfyldelse, som Forbundsforpligtelsens Opfyldelse maatte have paa hele Monarchiets Stilling og ogsaa paa de øvrige Landsdeles Stilling, saa troer jeg, at det er beklageligt, at man inddrager saadanne høit vigtige Spørgsmaal og derom udtaler en bestemt Anskuelse under Forhandlinger, hvor det dog er umuligt grundigt at gaae ind derpaa. Naar den ærede Taler sluttede med, at han vilde henlede Ministeriets Opmærksomhed paa disse Spørgsmaal, saa er dette visstnok ikke fornødent; thi det er Noget, der er ganske naturligt, at isærdeles disse Spørgsmaal beskæftige Ministeriet ved de Overveielser, der finde Steb om den Fællesforfatning, som det vil tilraade H. S. Majestæt at indføre. Naar det endelig blev bemærket, at jeg havde Uret i at sige, at Kongeriget ikke var i Forbundet, saa gik min Uttring kun ud paa, at, naar man saaledes afføndrede Kongeriget og fremstillede det som noget ganske Afføndret, maatte jeg give en anden Taler Ret i, at Kongeriget som saadant ikke var i Forbundet; dette gav